

کارگران و مزدبگیران با تورم و بیکاری، روزگار سپری می کند

زینت میرهاشمی

جمعه چهارم مرداد ۱۳۸۷

هزاران کارگر نیشکر هفت تپه با اعتصابات مداوم و پیگیر خود با نظم موجود هموردی می کنند. این اعتصاب که در مواردی با وعده و عیدهای کارگزاران رژیم به صورت موقتی پایان داده می شود، پس از مدتی دوباره از سر گرفته می شود. این واحد تولیدی و پیشینه مبارزاتی کارگران آن، به یکی از چالش رژیم و به نقطه پیوستگی کارگران و مزدبگیران ایران تبدیل شده است. به همین دلیل پایوران رژیم دربرهم زدن این کانون مبارزاتی از هر شیوه توطئه گرانه و سرکوب گرانه استفاده می کنند. دستگیری، ارباب، یورش نیروهای انتظامی با باتوم به کارگران و خانواده های آنان و نادیده گرفتن رهبران کارگران و تفرقه انداختن بین آنها شیوه های روزمره رژیم در برابر کارگران است. اخیراً بحث فروش زمینهای نیشکر هفت تپه هم در میان است. اعتصاب طولانی کارگران نیشکر هفت تپه اگر چه هنوز دستاورد مادی و عینی برای کارگران نداشته، اما دستاوردهای گرانبایی در سازمانیابی و تشکل کارگری را به همراه داشته است که برای جنبش کارگری ایران از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این تجربه خود را در مبارزه کارگران نشان خواهد داد.

در ماهی که گذشت شاهد یک فاجعه انسانی دردناک در تهران بودیم. فاجعه ای که البته در شکلهای گوناگون و متفاوت هر روز در گوشه و کنار نظم سرمایه داری انگلی در ایران اتفاق می افتد.

روز دوشنبه ۱۰ تیرماه، یک ساختمان هفت طبقه در منطقه سعادت آباد تهران فرو ریخت و ۲۰ کارگر مشغول به کار در این حادثه جانانشان را از دست دادند. این کارگران از منطقه کوهدهشت استان لرستان بودند.

در جهت کاستن عمق این فاجعه، سعید مرتضوی اعلام کرد که بیشتر این کارگران «دانشجویانی بوده اند که برای گذران زندگی و تامین هزینه تحصیلشان مشغول به کار بودند.» این موضوع عمق فاجعه را دو چندان می کند.

خودکشی در میان کارگران افزایش پیدا کرده است. این پدیده به ویژه در میان کارگرانی است که با بحران عدم دریافت مزد روبرو هستند. ناتوانی در برابر قرض و سیر کردن خانواده و نیز نداشتن چشم انداز برای بهبود شرایط از عواملی است که این کارگران را به این راه می کشاند. فقدان تشکلهای کارگری، ضعف پیوندهای کارگری در رشد این پدیده موثر است. مرگهای ناشی از حوادث کار که این روزها به دلیل پایین آمدن استانداردهای کار و ناامنی، افزایش یافته است را باید به زندگی فلاکتبار کارگران و مزدبگیران اضافه کرد. یک نمونه آن، مرگ کارگری به نام پورمحمد در یک کارگاه جوشکاری در شهر سقز است. این کارگردر او آخر تیرماه، در میان تانکرهای سوخت مورد استفاده که فاقد هر نوع امکانات ایمنی است جان سپرد.

بر اساس داده های اماری نهادهای وابسته به رژیم که کمتر از آمار واقعی است تعداد کودکان کار طی دو سال اخیر افزایش داشته است. این رشد در حالی است که همین آمار از کاهش جمعیت کودکان در این سن خبر می دهد.

در جایی که زندگی انسان برای پایوان رژیم ارزشی ندارد، و به قول شاعر گرانقدر شاملو مزد گورکن از جان آدمی ارزش بیشتر دارد، افزایش کودکان کار از جمله دستاورد نکبت بار نظم موجود است.

مدیر عامل انجمن حمایت از حقوق کودکان در گفتگویی با خبرگزاری حکومتی ایسنا (هفته آخر تیرماه) در رابطه با آمار اعلام شده توسط مرکز آمار ایران گفت: «از مجموع ۱۳ میلیون و ۲۵۳ هزار کودک رده سنی ۱۰ تا ۱۸ سال در کشور در سال ۸۵، سه میلیون و ۶۰۰ هزار کودک خارج از چرخه تحصیل و یک میلیون و ۷۰۰ هزار کودک به صورت مستقیم درگیر کار بودند.»

این آمار کودکان خیابانی که برای امرار معاششان به کارهایی از قبیل ماشین شویی، آدامس فروشی، گل فروشی و... مشغولند را شامل نمی‌شود. وی در این گفتگو به افزایش نزدیک به ۲ درصد در طی یک سال اشاره کرده و می‌گوید: «در سال ۷۵، حدود ۱۱ درصد از کودکان ۱۰ تا ۱۸ سال کشور جزو کودکان کار بودند که این رقم با افزایش ۱۲٫۷ درصد در سال ۸۵ رسیده است». این در حالیست که تعداد کودکان این رده سنی، نسبت به سال ۷۵ کاهش یافته است. بر اساس آمار این منبع در مجموع حدود ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار کودک کار در کشور مشغول به کار هستند.

تجاوز به کودکان کار در محیط کار، به ویژه به دختران، پدیده‌ای است که افزایش پیدا کرده است. خبرهای این گونه به دلیل «ناموسی» معمولاً پخش نمی‌شود و یا خانواده‌های این قربانیان از ترس دیگران بر این فاجعه چشم می‌پوشند. مهتاب مانند گلاویز خود را آتش زد. خبر کوتاه اما دهشتناک بود! فاجعه پدید آمده حاکی از عمق جنایتی است که هر روز علیه زنان اعمال می‌شود. جنایتی که سیل بند واژه گان را سوراخ کرده و نکبت نظم سرمایه در پناه قانون را عیان می‌کند. مهتاب احمد زاده، کارگر ۱۵ ساله‌ای که در برابر تجاوز صاحب کار و در فقدان «عدالت خانه» برای دادخواهی، خود را در محیط کارخانه آتش زد.

مهتاب احمد زاده، این قربانی فقر همراه با خانواده خود در کارگاه جوجه کشی در نقده به بیگاری مشغول بود. در جایی که خشونت علیه زنان از تحقیر تا کشتار توسط پایوران رژیم و به شمول قوانین حاکم نهادینه می‌شود، مهتاب‌ها با آتش زدن پیکر خود به این جنایت و بی‌عدالتی تف می‌کنند. هنگامی که تجاوز به زنان در زندانها، توسط ماموران رژیم اعمال می‌شود و شکنجه‌گران و بازجویان در امان هستند طبیعی است که این پدیده نهادینه می‌شود.

در ماهی که گذشت شاهد اخراج بسیاری از کارگران بودیم. اعتراض به اخراج همکاران یکی از مواردی است که در اعتراضهای کارگری دیده می‌شود و نتایج مثبتی هم داشته است. به طور مثال مدیریت کارخانه نساجی کردستان اوایل تیرماه ۳ نفر از کارگران قراردادی را اخراج کرد. این اقدام اعتراض گسترده کارگران این واحد را در پی داشت... در پی این اعتراض، کارگران قراردادی اخراج شده به کار خود بازگشتند.

با بالا رفتن بهای نفت خام، با توجه به جایگاه ایران در فروش نفت، وضع اقتصادی مردم نه فقط بهبود که به مراتب بدتر هم شده است. این افزایش بهای نفت که افزایش نقدینگی را به همراه داشته است به فقر بیشتر مردم و رکود بخشهای تولیدی کمک نموده است. قیمتها در شکلی نامتقارن افزایش پیدا کرده و هر روز یک کالای اولیه مورد احتیاج مردم در بازار ناپدید می‌شود و بعد از چندی با قیمت بیشتر عرضه می‌شود. در ماه اخیر تهیه دستمال کاغذی یکی از مشکلات مردم بود که علاوه بر نایابی گرانتر هم شده است.

روزنامه مردمسالاری روز شنبه ۲۲ تیر در رابطه با درآمد نفت گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا را منتشر کرده است. در این گزارش آمده است که «ایران در نیمه نخست سال ۲۰۰۸، ۵۴ میلیارد دلار از محل فروش نفت درآمد کسب کرد که این رقم برابر با کل درآمد نفتی ایران در ۱۲ ماه سال ۲۰۰۷ است.» همین منبع می‌افزاید که کارشناسان

نفت در ایران درآمد ایران از فروش نفت را تا پایان سال ۲۰۰۸، به دو برابر شدن نسبت به سال ۲۰۰۷ تخمین زده اند. این در حالی است که هیچ چشم اندازی برای بهبود وضع اقتصادی در این ساختار پیش بینی نمی شود. بانک مرکزی نرخ تورم طی ۱۲ ماه اخیر ۲۰,۷ اعلام کرده است. در یک گزارش رسانه های حکومتی، در رابطه با افزایش قیمت‌ها آمده است: «شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در خرداد ماه ۸۷ نسبت به ماه قبل ۲,۲ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۶,۴ درصد افزایش داشته است. (سایت آفتاب پنجشنبه ۱۳ تیر ۸۷) بانک مرکزی قبل از تورم در خرداد ۸۷ را نسبت به خرداد سال گذشته ۲۶,۴ درصد اعلام کرده است. (روزنامه اعتماد ملی ۲۵ تیر) این رقم فاجعه اقتصادی در ایران و ناامنی معیشت مردم را نشان می دهد. این گونه رشد صعودی قیمت کالاها فقط در یک اقتصاد بیمار وارداتی معنا پیدا می کند.

روزنامه همشهری در شماره پنجشنبه ۳۰ خرداد ۱۳۸۷ نوشت: «با وجود شعارهای دولت نهم برای حمایت از دهکهای پایین درآمدی و آوردن نفت بر سفره مردم، در سال ۸۶ و ۸۷ افزایش حقوق کارمندان و کارگران، بسیار پایین‌تر از سطح تورم بوده که به معنای کاهش رفاه و قدرت خرید و تشدید فشارهای معیشتی به این قشر آسیب‌پذیر است.» روزنامه اعتماد ملی در شماره روز چهارشنبه ۱۹ تیر نوشت: «در حال حاضر آگاهان اقتصادی و بسیاری از مراکز رسمی حداقل خط فقر در ایران را بیش از ۶۰۰ هزار تومان می‌دانند و از سوی دیگر نیز بسیاری از پژوهشگران بر این باورند که درجایی مثل تهران خط فقر از روی ۷۸۰ هزار تومان عبور کرده و این ارقام به اندازه کافی می‌تواند شرایط دشوار کارگران و کارمندان را به تصویر بکشد.»

بانک مرکزی نرخ تورم را نزدیک به ۲۱ درصد و افزایش نقدینگی را به ۱۶۰ هزار میلیارد تومان اعلام کرده است. رئیس موسسه عالی بانکداری اعلام کرد که افزایش نقدینگی از حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان در سال پایان سال ۸۴ به ۱۵۹ هزار میلیارد تومان در پایان فروردین سال ۸۷ رسیده است. (خبرگزاری مهر ۱۳ تیر ۸۷) مجله اقتصادی شونیکس در بررسی نرخ تورم میان ۱۸۰ کشور در سال ۲۰۰۷، ایران را در رتبه ۱۷۶ در جهان قرار داده است. این تحقیق بر اساس آمار ارائه شده از طرف دولتها تنظیم شده است.

در جدول آماری فوق، کشور ونزوئلا با نرخ رسمی تورم ۱۸ درصدی و ایران با نرخ رسمی تورم ۱۹ درصدی در رتبه های ۱۷۵ و ۱۷۶ در جهان قرار گرفته اند. این گزارش می افزاید در سال ۲۰۰۷ صرفاً ۴ کشور بحران زده اریتره، گینه، میانمار و زیمبابوه درای نرخ تورم بیشتر از ایران بوده اند. (شهاب نیوز ۵۸ تیر ۸۷)

شهاب نیوز در رابطه با نرخ تورم نوشته است که برخی منتقدان دولت نهم نرخ تورم را بالغ بر ۴۰ درصد دانسته اند که در صورت صحت «ایران در بین ۱۸۰ کشور جهان در رتبه ۱۷۹ قرار خواهد گرفت.» در ماه گذشته شورای حکام سازمان بین المللی کار و کمیته آزادی انجمن این سازمان در نود و هفتمین کنفرانس خود، به رژیم ایران ابلاغ کرد که دولت از دخالت در امور داخلی تشکلهای کارفرمایی و کارگری خودداری کند. در سال ۸۵ نیز ۱۸۱ کشور عضو سازمان بین المللی کار به دولت ایران در خصوص دخالت و فشار بر نهادهای صنفی کارگران و کارفرمایان و تشکلهای کارگری هشدار داده بودند.

زینت میرهاشمی - اول مرداد ۱۳۸۷

Zinat_mirhashemi@yahoo.fr